

گفت‌وگو با داوود رحمت‌اللهی، ترانه‌سرای آثار متأخر حسین زمان

برای کارش حرمت قائل بود

فرانک آرنا

داوود رحمت‌اللهی از کودکی تا امروز ترانه و شعر می‌سراید. او کار حرفه‌ای خود را با مهرداد حسن پور آغاز کرد و با علیرضا افکاری نیز همکاری کرده و در کنار خواننده‌هایی مانند حسین زمان، خشایار اعتمادی، نیما مسیححا و.. به‌عنوان ترانه‌سرا حضور داشته است. او ترانه‌سرای کارهای اخیر حسین زمان بود. به دلیل درگذشت این خواننده مشهور، سراغ او رفتیم و درباره همکاری‌اش با زنده‌باد حسین زمان گفت‌وگو کردیم.

◆ همکاری شما با آقای حسین زمان چگونه شکل گرفت؟

من قبل از همکاری با آقای زمان، با کارشان آشنایی داشتم. ایشان از خوانندگان مشهور بعد از انقلاب بودند که از سال ۱۳۸۰ به بعد دیگر فعالیتی نداشتند. من در سال ۱۳۸۹–۱۳۹۰ از طریق آقای علیرضا افکاری که آهنگ‌سازی ترانه «زندونی» را که بنده سروده بودم انجام می‌دادند و این کار با استقبال خوبی مواجه شد، از نزدیک آشنا شدم. ایشان دوست داشتند ترانه‌ای اجرا کنند که مضمون اجتماعی داشته باشد و از سویی با نگاه عاشقانه که در حبس است، به موضوع پرداخته شود. بعد از آن دیگر ارتباط با آقای افکاری قطع شد، اما از طریق پیامک با آقای زمان در ارتباط بودم. کلا ۱۰ سال گذشت تا اینکه سه ترانه با آقای زمان کار کردم؛ «حصر آغوش» و «گریه‌های بعد از تو» ۱۳۹۹ و «دوره‌ای» ۱۴۰۰. ایشان کنسرتی در سال ۱۳۹۸ اجرا کردند که با استقبال مواجه شد.

◆ اصولا خواننده با ترانه از پیش سروده‌شده راحت‌تر کار می‌کند یا اینکه ترانه را به شما سفارش می‌دهند؟

بهترین شکل این است که ترانه در ابتدا گفته شود. نوع فاخر موسیقی باب به این شکل است که ترانه از پیش سروده شده باشد تا آهنگ‌ساز با فراغ بال و حسی از ترانه، ده خلق موسیقی دست بزند. گاهی هم پیش می‌آید که ترانه براساس ملودی ساخته شده یا اتودی از ملودی نوشته می‌شود.

◆ روش آقای زمان در برخورد با ترانه چگونه بود؟

جذاب‌ترین نکته‌ای که برای من وجود داشت، شخصیت هنری آقای زمان بود. من فکر می‌کنم درحال حاضر چنین افرادی خیلی کم هستند که در جایگاه هنری و سواد ایدئولوژیک مانند ایشان در حیطه موسیقی پاپ قرار داشته باشند. ایشان در برخورد با ترانه، خیلی روی واژگان حساس بودند و کاملا با ترانه‌سرا بحث می‌کردند و سعی داشتند در مسیر نگاه و فکرشان کلمات درون ترانه جای بگیرد.

◆ از نظر شما جایگاه آقای زمان به دلیل معترض‌بودن‌شان است؟

نه فقط به دلیل معترض‌بودن‌شان که آن هم هست، همان‌طور که می‌دانید ایشان دانشجوی رشته مخابرات از یکی از دانشگاه‌های آمریکا بودند که به دلیل جنگ تجمیلی درس را نیمه‌کاره رها کردند و تمام مدت هشت سال دفاع مقدس

بود. به قول اهل ادب، امواج موسیقی از بن دندان تا سوبدای جان، مخاطبان را درمی‌نوردید.

قطعه «شور درد»، درد فاجعه نسل‌کشی کُردها را بعد از ۳۵ سال در وجود تک‌تک مخاطبان زنده کرد و چنان شوری برافکند که در وصف نگنجد.

در بخش دیگری از اجرای موسیقی در این کنفرانس، گروه موسیقی «سانبار» بدون حضور استاد ناظری به اجرای موسیقی سوگ، مختص به مراسم کردان فیلی پرداخت. شعر زیبای «بهبروز طاهری» و تلفیق آواهای چندهزارساله هوره و مور، چنان با ظرافت و تبحر در هم تنیده شده بود که برای لحظاتی نفس همگان در سینه حبس شد. پخش تصاویر ارزشیوی ژینوسایید فیلی - برگرفته از مجموعه خصوصی پژوهشگر کُرد خانم عدالت عمر - که به همت فرید الهامی مونتاژ شده بود، هرچه بیشتر، ابعاد درد و غم نسل‌کشی فیلی‌ها را برای مخاطبان خارجی به تصویر کشید.

قطعا اجرای این موسیقی در این کنفرانس، نقطه عطف ارزشمندی برای همه دست‌اندرکاران برگزاری مراسم بود و باید از تک‌تک اعضای گروه «سانبار» و سرپرست خوش‌ذوق و پرتلاشش، فرید الهامی و دیگر مسئولان فرهنگی این برنامه، سپاسگزاری کرد.

اعضای گروه موسیقی «سانبار» در کنفرانس بین‌المللی سالگرد نسل‌کشی کُردهای فیلسی عراق عبارت بودند از: فرید الهامی سرپرست گروه، خواننده و نوازنده تیتور، صابر نظرقاهی نوازنده دیوان، فرنود الهامی نوازنده تیتور، امین حیدری نوازنده عود، احسان عبدی‌پور نوازنده کمانچه و سُرنا، نیل یوسف شیریداوی نوازنده دف، سپهر ذوالنوری نوازنده تیتور، سعید امامی نوازنده سازهای کوبه‌ای، غزاله شیرازی نوازنده ویلن‌سل، صبا محمدی آواز، سروناز عاطفی نوازنده تیتور و دیانا مرادی نوازنده تیتور.

رسیده، برنامه موسیقی کنفرانس به فاصله زمانی اندکی قطعی شده و اجرای چنین قطعه‌ای که از فرط سختیت و ارتباط، گویا از اساس، برای چنین مناسبتی ساخته و تنظیم شده، ستودنی است. به عبارتی دیگر، انتخاب و اجرای این قطعه، شاهکاری تمام‌عیار به شمار می‌رفت.

قطعه «شور درد» از ساخته‌های شهرام ناظری بر مبنای مقام «مجنونی» است که سال‌ها قبل با تنظیم علیرضا فیض بشی‌پور در آلبوم «آواز اساطیر» در ایران منتشر شده و جالب آنکه تاکنون هرگز در هیچ کنسرتی در ایران به روی صحنه نرفته است. متن تأثیرگذار شعر، سروده سیدصالح ماهیدشتی که در سوگ عزیز از دست‌رفته است، بسیار زیبا و در واقع واژگان، واژگانی تصویری است. سوختن جان بازمانده‌ای که از ستم ستمگران روزگار، سر به بیابان نهاده و در هجر یار و دیار، فریاد می‌زند، شاید تعبیر ضحیه‌ای هنرمندانه، تعبیری دور از ذهن نباشند. آن نوا‌ی آسمانی و آن سوزناکی ملودی و آن تنظیم زیبای فرید الهامی و اجرای خارق‌العاده و استادانه شهرام ناظری که در تک‌تک سلول‌های شنوندگان نفوذ می‌کرد، تالار «سعید عبدالله» را در سکوتی معنادار فروبرده

نگاهی به اجرای استاد شهرام ناظری در کنفرانس بین‌المللی نسل‌کشی کُردهای فیلی در اربیل به دست صدام حسین

دردی برابر با هزار درمان

همه مانند آتش‌خوری بی‌بدیل، ریشه نهال ظریف از ملت دیریای کُرد را پرورانده و بر فراز سپهر آسمان فرهنگ و هنر کردستان نشانده است.

ناظری به لحاظ عیار هنری در هر دو زبان کردی و فارسی آثاری تابناک و به‌غایت اعلا خلق کرده است و این بزرگ‌ترین و ناب‌ترین خصوصیت هنری این هنرمند برجسته دوران ماست. طبع ظریف و خلاق ناظری در آهنگ‌سازی و ملودی‌پردازی و حتی نوازندگی، یکی دیگر از ویژگی‌های این خواننده پُرآوازه است. جدا از همه این خصوصیات هنری که مختصرا به آنها اشاره شد، شخصیت هنری ناظری شخصیتی جامع و همه‌شمول است و با توجه به چند دهه فعالیت فرهنگی و اجتماعی و نظر به ذهن وقاد و طبع نقادی که دارد، در تلفیق شعر و موسیقی، نکته‌سنجی‌های بسیار دقیق و ریز، زینت و آراستگی ملودی و تدوین و چیدمان قطعات، تبحری مثال‌زدنی دارد.

نگارنده این سطور، سعادت حضور در برخی همکاری‌های ناظری با آهنگ‌سازان اغلب بنام را از نزدیک داشته و به این لحاظ، از ابراز نظرات بسیار دقیق و موشکافی‌های استادانه ناظری به‌خوبی آگاه است. این مقدمه کوتاه برای اشاره به این نکته بود که انتخاب قطعه «شور درد» برای اجرا در یادمان نسل‌کشی کُردهای فیلی با استادی تمام صورت گرفته بود. براساس اطلاعات

بی‌شک تنها با رشد فرهنگی و اعتلای اندیشه و ارتقای علوم انسانی است که می‌توان به آینده روشن جوامع بشری توأم با آرامش و شکوفایی مردمانش امیدوار بود و این مهم را مسئولان فرهنگی اقلیم کردستان به نیکی دریافته‌اند که هیچ قدرتی بالاتر از قدرت فرهنگ، به‌منابِه یک زیرساخت اساسی برای رشد و توسعه در همه ارکان مهم حکمرانی مانند اقتصاد، سیاست و دیگر علوم اجتماعی نیست.

اما در اثنای برگزاری این کنفرانس ارزشمند، اتفاق مهم و درخورتوجه دیگری رخ داد که جای تأمل دارد و آن هم اجرای موسیقی کردی از سوی گروه «سانبار» به سرپرستی فرید الهامی و با صدای بی‌بدیل استاد شهرام ناظری بود.

شهرام ناظری بدون‌شک، یکی از چهره‌های ماندگار حوزه موسیقی کردی محسوب شده و قطعا نسبت به همه خوانندگان مشهور کرد در کشورهای ایران، عراق، سوریه و ترکیه، دارای ویژگی منحصربه‌فردی است که از این جنبه بی‌نظیر است.

اشرف به موسیقی سنتی (شهری) ایران، غور، مطالعه و شناخت بالای شعر و ادبیات فارسی و تجربه همکاری با بزرگان و موسیقی‌دانان برجسته ایرانی و تولید آثار و آوازهای ماندگار و جاودانه‌ای که در سطح ملی و فراملی ایران، منتشر و تأثیرات شگرفی بر جای نهاده است، ناظری را به قله‌ای منیع و رفیع برکنشیده که موجب فخر هر ایرانی است و اینها

پرفورمنس شعرهای کیارستمی در موزه هنرهای معاصر تهران

دیر جشنواره «عکس ۵» از خوانش اشعار «باد و برگ» عباس کیارستمی توسط نازنین

فراهانی در بزرگداشت این هنرمند فقید و افتتاحیه این جشنواره که در موزه هنرهای معاصر

تهران برگزار می‌شود، خبر داد. مهدی شادی‌زاده، مستندساز و دبیر جشنواره بین‌المللی «عکس ۵»، به «شرق» گفت: هر سال سعی می‌کنیم به غیر از سخنرانی افراد مشهور درباره این کارگردان بزرگ، یک تجلیل ویژه از این هنرمند داشته باشیم. سال گذشته این کار با هنر بزرگمهر حسین‌پور انجام شد. در این دوره تصمیم گرفتیم در کنار وجهه‌های هنری که عباس کیارستمی در سینما، عکاسی و گرافیک داشته، امسال یکی از بدعت‌ها و نوآوری‌های این هنرمند را که در سرودن شعر بوده است، در نظر بگیریم». او در ادامه بیان کرد: «کتاب اشعار «برگ و باد» عباس کیارستمی جزء اشعاری است که ما را با اشعار به‌شدت مینیمال مواجه می‌کند که شبیه حس‌وحال هایکوی ژاپنی است، اما هایکو نیست؛ چون ۱۷هجایی نیست. اشعارش حس‌وحالی مانند اشعار فوتوریستی روسیه مثل اشعار مایاکوفسکی دارد.

وزیر ارشاد در حاشیه جلسه هیئت دولت در جمع خبرنگاران حاضر شد و

مطالب اخیر مطرح‌شده درباره ممنوعیت فعالیت برخی خوانندگان پاپ را

«خبرسازی» خواند و تأکید کرد که از اساس این نوع خبرسازی‌ها را رد می‌کند.

به گزارش ایسنا، محمدمهدی اسماعیلی درباره مطالب منتشرشده مبنی بر ممنوعیت فعالیت برخی خوانندگان موسیقی گفت: «شبکه رسانه‌ای ما باید بررسی کند که چطور امکان دارد تصمیمی که گرفته نشده است، بیکاره رسانه‌ای و درباره آن بحث می‌شود. این موارد مقررات خاصی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دارد. ترتیب‌های روشنی داریم که براساس آنها بررسی می‌شود و اگر مشکلی باشد به افراد اعلام می‌شود و اصلا مخفی نیست.»

او ادامه داد: «مشخص است که اگر برای کسی در این زمینه مشکلی پیش

بیاید، جهت برگزاری کنسرت او موافقت نمی‌شود. حال درباره جوسازی‌های